

Sp. zn. 4936/2024/VOP/IRP
Č. j. KVOP-9778/2025
Datum 5. března 2025

Vážený pan
Ing. Marian Jurečka
místopředseda vlády a ministr
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1/376
128 01 Praha 2

Vážený pane ministře,

vyrozumívám Vás o výsledku šetření podnětu paní A., nar. xxx, bytem xxx (stěžovatelka). Stěžovatelka namítala, že jí Úřad práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu, kontaktní pracoviště Praha 9 (úřad práce), od dubna 2024 nevyplatil příspěvek na bydlení.

Šetřením jsem dospěl k závěru, že úřad práce pochybil, když žádal po stěžovatelce, aby vypsala uhrazené náklady na bydlení do předepsaného tiskopisu. Trvání jejího nároku na příspěvek na bydlení mohl posoudit na základě jiných doložených podkladů (nájemní smlouvy a výpisů z účtu). Přijměte prosím bližší vysvětlení.

Žádost o příspěvek na bydlení musí žadatel podat na předepsaném tiskopisu. Stejným způsobem dokládá i výši příjmů a uhrazených nákladů na bydlení v předchozím kalendářním čtvrtletí. K žádosti musí přiložit též doklady o sjednané výši nájemného, záloh za energie a záloh za služby.¹

V průběhu pobírání příspěvku na bydlení úřad práce dvakrát ročně ověřuje, zda nárok na dávku trvá. Za tímto účelem mu příjemce dávky musí doložit výši příjmů a uhrazených nákladů na bydlení v předchozím kalendářním čtvrtletí.² Na rozdíl od žádosti o dávku zákon nevyžaduje, aby tak učinil na předepsaném tiskopisu.

Pokud příjemce dávky předloží úřadu práce pouze doklad o úhradě nákladů na bydlení (např. výpis z bankovního účtu), měl by úřad práce zkontrolovat, zda uhrazené platby odpovídají platbám sjednaným. Pokud ano, může bez dalšího posoudit trvání jeho nároku na dávku. V opačném případě by měl žadatele vyzvat, aby mu upřesnil či vysvětlil doložené platby.³ K tomu může využít i předepsaný tiskopis.

Stěžovatelka v polovině května 2024 zaslala úřadu práce doklady o příjmech své rodiny v I. čtvrtletí 2024. Na základě neformálního upozornění ze strany úřadu práce později doložila výpisy z bankovního účtu za dané období. Jimi prokazovala platby nákladů na bydlení (25 500 Kč měsíčně). Platby se shodovaly s výší sjednaných úhrad podle nájemní smlouvy. Úřadu práce tyto podklady nestačily a vyzval stěžovatelku, aby mu zaslala

1 Srov. § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 25 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře.

2 Srov. § 51 odst. 5 a § 51a zákona o státní sociální podpoře.

3 Podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

vyplněný tiskopis „Doklad o výši nákladů na bydlení“.⁴ Až poté, co ho stěžovatelka doložila, pokračoval ve výplatě dávky.⁵

Úřad práce zbytečně trval na tom, aby mu stěžovatelka doložila vyplněný tiskopis „Doklad o výši nákladů na bydlení“. Již z původně předložených dokladů (výpisů z účtu) vyplývalo, že uhradila náklady na bydlení v předepsané výši. Úřadem práce vyžadovaný tiskopis nepřinesl žádné nové informace (stěžovatelka v něm ani nerozepsala celkovou úhradu na jednotlivé položky, celou částku uvedla v kolonce nájemné)⁶. Zvolený postup byl velmi formalistický, nevhodný a administrativně zatěžující jak pracovníky úřadu práce, tak i stěžovatelku. Té navíc kvůli opožděné výplatě dávky (o 2,5 měsíce)⁷ hrozilo, že přijde o bydlení. Na úhradu nákladů na bydlení a dalších výdajů si musela půjčit.

Již v průběhu šetření jsem úřad práce upozornil, že zákon nevyžaduje, aby příjemce dávky vepsal uhrazené náklady na bydlení do předepsaného tiskopisu. Úřad práce trval na správnosti svého postupu. Uvedl, že tím, že Ministerstvo práce a sociálních věcí zveřejnilo příslušný tiskopis, mu dalo pokyn (*sui generis*), aby ho po příjemcích dávky vyžadoval. Odkázal se i na podání v aplikaci JENDA.

Vážený pane ministře, s ohledem na vyjádření úřadu práce se v souladu s § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv obracím na Vás a **žádám, abyste se ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto dopisu vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě.**

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

4 Výzva ze dne 17. 6. 2024, č. j. 1161255/24/AB.

5 Srov. oznámení o změně výše dávky ze dne 28. 8. 2024, č. j. 1653642/24/AB.

6 Viz stěžovatelkou vyplněný tiskopis „Doklad o výši nákladů na bydlení“ zaevidovaný dne 10. 7. 2024 pod č. j. 133067/24/AB.

7 Namísto poloviny června dostala stěžovatelka dávku za duben až na konci srpna. Společně s touto dávkou jí úřad práce vyplatil i zpožděné dávky za květen a červen.